

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з наукової роботи
та інновацій,
проф. Бояр А.О.

« 23 » 06 20 16 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С.В.

« 25 » 06 20 16 р.

ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Підготовки	доктора філософії
Галузі знань	01 Освіта
Спеціальності	011 Науки про освіту

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології інтерактивного навчання» із галузі знань 01 Освіта , за спеціальністю 011 Науки про освіту.
«___»_____, 2016 р. – 10 с.

Розробники: Смолюк І.О., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор
кафедри початкової освіти Миколаївського
національного університету
імені В.О. Сухомлинського

Осадченко І.І.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри педагогіки
протокол № 11 від 11.05.2016 р.

Завідувач кафедри _____ (проф.Смолюк І.О.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією педагогічного інституту
протокол № 11 від 10.06.2016 р.

Голова науково-методичної комісії педагогічного інституту _____ (доц. Антонюк В.З.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науковою радою університету

протокол № 10 від 15.06.2016 р.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 11 від 16.06.2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	01 Освіта	вибіркова
	011 Науки про освіту	
Модулів – 2	Доктор філософії	Рік підготовки – 1
Змістових модулів – 2		Семестр – 1
Загальна кількість годин 90		Лекції – 22 год.
Тижневих годин: Аудиторних 1,5 самостійної роботи 2,25		Практичні – 14 год.
		Самостійна робота – 54 год.
		Форма контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сформувати знання аспірантів про новітні підходи до організації навчання, технології інтерактивного навчання, їх зміст, особливості, специфіку, форми і методи, прийоми організації та вміння структурно аналізувати навчальний процес з позицій його технологізації.

У процесі реалізації мети передбачено розв'язання таких **завдань:**

- сформувати знання про інтерактивне навчання як сукупність технологій;
- сформувати знання про структуру, зміст різних видів інтерактивних навчальних технологій;
- навчити структурувати, розробляти та захищати індивідуальний проект інтерактивних технологій навчання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтерактивних технологій

Тема 1. Інтерактивне навчання як сукупність технологій.

Педагогічна технологія. Загальна суть інтерактивного навчання, його закономірності та особливості. Принципи інтерактивного навчання. Закономірності інтерактивного навчання. Особливості впровадження технологій інтерактивного навчання. Порівняльна характеристика пасивного, активного та інтерактивного навчання.

Тема 2. Структура уроків при використанні інтерактивних технологій.

Мотивація. Оголошення, представлення теми та очікуваних результатів. Актуалізація знань, надання необхідної інформації. Усвідомлення (практичне засвоєння навчального матеріалу). Рефлексія, її мета та функції. Стадії підсумкового етапу. Вимоги до результатів інтерактивного уроку. Технологія проведення підсумкового етапу.

Тема 3. Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці.

Особливості оцінювання учнів на інтерактивному уроці. Традиційні завдання оцінювання. Методика перевірки знань, умінь і навичок. Труднощі у виставленні школярам оцінок у балах. Оцінювання знань. Оцінювання навичок мислення. Оцінювання навичок презентації своїх думок. Оцінювання навичок участі у дискусії. Оцінювання внеску учня в дискусію.

Змістовий модуль 2. Характеристика інтерактивних технологій навчання.

Тема 1. Інтерактивна технологія кооперативного навчання.

Ознаки кооперативної форми навчання. Організація роботи на уроці при кооперативній формі навчання. Магічні дрібнички. Робота в парах. Ротаційні (змінювані) трійки. Карусель. Організація роботи в малих групах. Ролі учнів при організації роботи в малих групах. Організація роботи при використанні технології інтерактивного навчання "Акваріум". Організація технології "Два-чотири-всі разом". Технологія написання сенкану.

Тема 2. Інтерактивна технологія колективно-групового навчання.

Обговорення проблеми в загальному колі. Порядок проведення технології "Коло ідей". Мікрофон. Незакінчені речення. Мозковий штурм: порядок та правила проведення. Роль учителя під час проведення технології "Броунівський рух". Організація роботи при проведенні технології "Мозаїка". Група експертів. Конкретні ситуації технології Сазе - метод. Вирішення проблем. Дерево рішень. Ажурна пилка.

Тема 3. Технології ситуативного моделювання.

Загальна характеристика ігрової моделі навчання. Етапи ігрової моделі. Інструктивні поради для ігрової моделі. Різниця імітаційного та традиційного навчання. Роль педагога у складанні імітацій. Десять ознак ігор та їх вплив на типологію гри. Типологія ділових ігор. Етапи конструювання ділової гри. Симуляції або імітаційні ігри. Спрощене судове слухання. Громадські слухання. Рольова гра.

Тема 4. Технологія опрацювання дискусійних питань.

Технологізація навчання. Етапи проведення рефлексії на уроці. Змістова сутність та функції дискусії в навчанні. Варіанти моделювання навчальних тем на основі дискусії. Метод ПРЕС. Алгоритм проведення методу ПРЕС. Займи позицію. Зміни позицію. Неперервна шкала думок. Дискусія в стилі телевізійного топ-шоу. Оцінювальна дискусія. Дебати. Дебати у форматі Карла Коппера.

Тема 5. Міні-лекція. Формування тренінгу.

Форми і методи проведення міні-лекцій. Мета та завдання проведення міні-лекції. Рекомендації щодо проведення міні-лекції. Структурування матеріалу міні-лекції. Види навчальної наочності. Наочність в міні-лекціях. Формування тренінгового семінару. Мета тренінгу. Атрибути тренінгу. Процес тренінгу. Структура тренінгу. Модель тренінгу. Підбір методик, адекватних змісту матеріалу. "Криголами". Організація зворотного, поточного і кінцевого.

Тема 6. Кейс-метод (case-study).

Визначення методу кейсів. Мета використання методу case-study. Переваги використання методу case-study. Етапи організації занять на основі кей-методу. Типи кейсів. Основні елементи кейсу. Етапи роботи над кейсом.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лек.	Практ.	Сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інтерактивних технологій				
Тема 1.Інтерактивне навчання як сукупність технологій.	10	2	2	6
Тема 2.Структура уроків при використанні інтерактивних технологій.	8	2		6
Тема 3.Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці.	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	28	6	4	18
Змістовий модуль 2. Характеристика інтерактивних технологій навчання				
Тема 4. Інтерактивні технології кооперативного навчання.	10	2	2	6
Тема 5.Технології колективно-групового навчання.	12	4	2	6
Тема 6. Технології ситуативного моделювання.	10	2	2	6
Тема 7. Технологія опрацювання дискусійних питань.	10	2	2	6
Тема 8.Міні-лекція. Формування тренінгу.	12	4	2	6
Тема 9. Метод випадків.	8	2		6
Разом за змістовим модулем 2	62	16	10	36
Усього годин	90	22	14	54

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Інтерактивне навчання як сукупність технологій. 1.Суть інтерактивного навчання. 2.Закономірності інтерактивного навчання. 3.Пасивна модель навчання. 4.Активна модель навчання. 5.Інтерактивна модель навчання. 6.Групова форма роботи навчальної діяльності.	2

2.	Структура уроків при використанні інтерактивних технологій 1. Суть мотивації при використанні інтерактивної технології. 2. Оголошення, представлення теми та очікуваних результатів. 3. Актуалізація знань, надання необхідної інформації при використанні інтерактивної технології. 4. Усвідомлення, практичне засвоєння навчального матеріалу. 5. Використання рефлексії на уроках з інтерактивними	
3.	Оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці 1. Традиційні завдання оцінювання. 2. Нові підходи до оцінювання у випадках. 3. Визначення мети (очікуваних результатів) уроку. 4. Вибір критеріїв оцінювання результатів діяльності. 5. Визначення мети оцінювання. 6. Вибір конкретного способу оцінювання. 7. Вибір шкали оцінювання уроку. 8. Визначення шляху доведення до відома учнів очікувань учителя. 9. Варіанти прийомів оцінювання (експрес-опитування, розширене опитування, контрольна вправа або творче опитування, спостереження, самооцінка).	2
4.	Інтерактивна технологія кооперативного навчання. 1. Вправа „правила”. 2. Вправа „ знайомство”. 3. Магічні дрібнички. 4. Організація роботи в парах. 5. Технологія діяльності ротаційних (змінюваних) трійок. 6. Технологія «карусель». 7. Технологія роботи в малих групах. 8. Акваріум. 9. Технологія «два - чотири - всі разом».	2
5.	Інтерактивна технологія колективно-групового навчання 1. Вправа "Мікрофон". 2. Вправа "Мозковий штурм". 3. Вправа "Навчаючи-вчуся". 4. Вправа "Ажур-пилка". 5. Вправа "Незакінчені речення". 6. Вправа "Дерево рішень".	2
6.	Технології опрацювання дискусійних питань. 1. Етапи організації ігрової моделі навчання. 2. Моделюючі інтерактивні ігри. 3. Імітаційні ігри та симуляції, організації їх проведення. 4. Рольові ігри.	2
7.	Технологічне забезпечення інтерактивних технологій навчання. 1. Навчальна технологія - об'єкт проектування в технологічних картах. 2. Класифікація навчальних технологій, їх характеристика. 3. Змістові складові технологічної карти. 4. Аналіз зразків технологічних карт.	2

8.	Міні-лекція. Формування тренінгу. 1.Форми і методи проведення міні-лекцій. 2. Наочність в міні-лекціях. 3. Формування тренінгового семінару. 4. Підбір методик, адекватних змісту матеріалу. 5. "Криголами".	2
9.	Кейс-метод (case-study). Визначення методу кейсів. Мета використання методу case-study. Переваги використання методу case-study. Етапи організації занять на основі кей-методу. Типи кейсів. Основні елементи кейсу. Етапи роботи над кейсом.	
	Разом	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Проаналізувати інтерактивні технології навчання за їх представленням у літературних джерелах.	6
2.	Пошук окремої технології навчання в літературних джерелах та попередній її аналіз з технологічних позицій.	3
3.	Розробка індивідуальних проєктів інтерактивних технологій навчання, підготовка до їх захисту.	6
4.	Основні етапи структури активного заняття.	6
5.	Класифікація ігрових технологій.	3
6.	Інтегративне навчання: організація навчальних діалогів.	3
7.	Ролі 15 груповому навчанні.	3
8.	Технологія "Почережні запитання".	3
9.	Визначте проблему або ситуацію для рольової гри, складіть сценарій її проведення.	3
10.	Мікровикладання (апробація рольової гри).	6
11.	Визначте проблему або ситуацію для рольової гри, складіть сценарій її проведення.	6
12.	Інтерактивна лекція: базові принципи.	6
	Разом	54

7. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота не передбачена

8. Методи та форми навчання словесні, наочні, практичні (лекції із застосуванням роздаткового матеріалу, вирішення проблемних ситуацій, виконання практичних завдань).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Складові діагностики	Методи	Засоби
Діагностика цільового компоненту педагогічного процесу	Спостереження, аналіз	Підручники, посібники
Діагностика індивідуальних особливостей аспірантів	Тестування, аналіз робіт	Тести, письмові роботи аспірантів
Діагностика мотивів навчання	Анкетування, бесіда	Анкети
Діагностика міжособистісних взаємин	Метод соціометрії	Опитувальники
Діагностика якості освіти	Опитування, тестування	Комп'ютери, педагогічна практика
Діагностика інтелектуального розвитку аспіранта	Бесіда, опитування, тестування, інтерв'ю	Тести, опитувальники, комп'ютери

10. Розподіл балів за формами контролю

Модуль 1							Модуль 2	Загальна кількість балів
Поточний контроль							Підсумковий контроль	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					залік	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	60	100
5	5	6	6	6	6	6		

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано

82 – 89	В	Добре	
75 - 81	С		
67 -74	Д	Задовільно	
60 - 66	Е		
1 – 59	Фх	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

10. Методичне забезпечення.

Антонюк В.З. Технологія інтерактивного навчання: тестові завдання з курсу // Редакційно-видавничий відділ «Вежа» Східноєвропейського націон. університету ім. Лесі Українки, Луцьк . - 2013. - 56 с.

11. Список джерел.

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі [Текст] : навч. Вачков І. В. Основы технологии группового тренинга. Психотехники : Учебное пособие / И. В. Вачков. - М. : Ось-89, 2001. - 224 с.
2. Вауліна О. М. Запровадження інтерактивних методів навчання на уроках читання [Текст] / О. М. Вауліна // Початкове навчання та виховання : науково-методичний журнал. Заснований у серпні 2004 р. - 2011. - N 7. - С. 2-13.
3. Вербицька О. Інтерактивні методи навчання предметів природничого циклу [Текст] / О. Вербицька // Початкова школа : Щомісячний науково-методичний журнал. - К. : Початкова школа, 2007. - N 6. - С. 25 - 27.
4. Волканова В. Інтерактив [Текст] = медіа-освіта / Валентина Волканова // Директор школи : науково-методичний журнал. - 2011. - N 2. - С. 52-61
5. Дячук І. Інтерактивні методи навчання на уроках розвитку зв'язного мовлення, 2 клас [Текст] : досвід роботи /І. Дячук // Початкова школа : щомісячний науково-методичний журнал Видається з липня 1969 року. - 2011. — N 1. - С. 5-12.
6. Ільченко Н. В. Інтерактивні методи навчання [Текст] / Н. В. Ільченко // Завучу усе для роботи : науково-методичний журнал. Заснований у червні 2008 р. - 2011.-N7/8.-0. 19-22.
7. Інтерактивні методи навчання : Навч. посібник / [П. Шевчук, П.Фенрих]. - Щєцін, 2005. - 170 с.
8. Караяни А. Г. Активне методы социально-психологического обучения / А.Г.Караяни. - М: [Без изд.], 2003. - 68 с.
9. Лівандовська Л. Використання інтерактивних освітніх технологій у навчально-виховному процесі [Текст] / Л. Лівандовська // Директор школи. - 2004. - вересень (№ 33/34). - С. 42-45
10. Максимова Н. Інтерактивні методи навчання: крок у майбутнє / Н. Максимова, Л. Порох // Рідна школа. - 2008. - № 12. - С. 35-38
11. Навчання: Нові стратегії розвитку [Текст] / упоряд. Г. Сиротенко. - К. : Пік. світ, 2007. 128 с.
12. Оцабрик І. В. Теоретичні аспекти інтерактивних технологій у дидактиці [Текст] /І.В. Оцабрик // Зарубіжна література в школах України. - 2005. - № 4. - С.28-31
13. Пометун О. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне явище [Текст] / О. Пометун // Рідна школа. – 2007. - № 5. - С. 46-49.
14. Комар О. Навчання школярів за інтерактивними методами [Текст] /

- О. Комар // Рідна школа. - 2006. - № 5. - С. 57-60.
15. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / О. І. Пометун, А. В. Пироженко ; ред. О. І. Пометун. - К. : А.С.К., 2004. -192 с.
  16. Технології навчання дорослих / [упор. О. Главник, Г. Бевз]. - К. : Главник, 2006. - 128 с.
  17. Евстигнеева Т., Фролов Д., Грабенко Т. Технология создания команды / Т. Евстигнеева, Д. Фролов, Т. Грабенко. - СПб. : Речь, 2002. - 224 с.
  18. Кларин М. В. Корпоративный тренинг от А до Я : Науч.-практ. пособие / М. В. Кларин. - М. : Дело, 2002. - 224 с.
  19. Метод конкретной ситуации: опыт НКО юга России) / [сост. В.Птицин] -Краснодар : Южный региональный ресурсный центр, 2003 - 120 с.
  20. Педагогічна практика: підготовка та реалізація : навчальний посібник / Ред. Н. Ю. Бутенко. - К. : КНЕУ, 2005. - 184 с.
  21. Сидоренко Е. В. Технологии создания тренинга. От замысла к результату / Е. В. Сидоренко. - СПб. : Речь : Сидоренко и Ко, 2007. - 336 с.
  22. Ситуационный анализ, или Анатомия кейс-метода / Ред. Ю.П. Сурмин. - К.: Центр иноваций и развития, 2002. - 286 с.
  23. Ситуаційна методика навчання: теорія і практика / [упор. О. Сидоренко, В. Чуба]. – К. : Центр інновацій та розвитку, 2001. - 256 с.
  24. Шевцова И. В. Тренинг личностного роста / И. В. Шевцова. - СПб. : Речь, 2005.-144 с.